

Tung, tyngre, tyngst

Lurer du på om ulike væsker har forskjellig tetthet? Finn frem et høyt gjennomsiktig glass og hell ulike væsker forsiktig oppi.

AV HANNE S. FINSTAD | PUBLISERT 20. MARS 2003 | OPPDATERT 4. JUN. 2021

Foto: Shutterstock

Å skille ulike småting som bønner, erter med risting er morsomt. Men bruk gjerne noe som er rundt og glatt i kantene som er tydelig forskjellig. Det kan også være lurt å ikke blande mer enn to ting om gangen. Da slipper du å riste så lenge.

Væsker med ulik tetthet

Å undersøke om ulike væsker har forskjellig tetthet er lett. Bare finn frem et høyt gjennomsiktig glass og hell ulike væsker forsiktig oppi. Ting det er morsomt å prøve er honning, sirup, såpe, matolje, saft, vann og vindusspylevæske. Har de forskjellig tetthet, vil de legge seg lagvis i glasset.

Fakta om tetthet

- Tetthet i væsker og andre materialer kan sammenlignes med mennesker i en heis. Har man to mennesker i en heis blir det liten tetthet. Heisen er ikke så tung.
- Presser man derimot 20 mennesker inn i den samme heisen blir det trangt. Heisen blir tung med stor tetthet, spesielt hvis menneskene er store og tunge.
- Akkurat det samme gjelder for molekyler og atomer. Det finnes tunge og lette atomer. Og de kan settes sammen til molekyler som står tett sammen, eller molekyler som det er mer avstand i mellom. Da blir tettheten mindre.
- I honning og sirup er det mye sukker i tillegg til vann. Derfor får disse væskene større tetthet enn vann.
- Molekylene i oljer holder derimot mer avstand mellom hverandre enn vannmolekyler. Derfor har oljer lavere tetthet enn vann og legger seg oppå vannet.
- På forskerspråk måles tetthet i hvor mye masse som får plass i et volum. Ofte brukes måleenheten kilogram per kubikkmeter.
- Gasser har veldig lav tetthet. Så når bobler med gassen karbondioksid i Farris fester seg til rosiner, kan de løfte med seg rosine til toppen av glasset. Men her forsvinner gassen opp i lufta, og rosine synker ned igjen.

Lykke til!

REALFAG FYSIKK KJEMI EKSPERIMENT

Meldinger ved utskriftstidspunkt 3. april 2025, kl. 21.11 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.